

KRISTNE FRISKOLERS FORBUND (KFF)

Tlf 22 82 35 80. Fax 22 82 35 81. E-post: post@kff.no. Storgata 10 B, 0155 Oslo

Oslo, 17. januar 2014

Til Kunnskapsdepartementet

Postmottak@kd.dep.no

Høring – Forslag til endringer i opplæringsloven – Påbygging til generell studiekompetanse. Deres referanse: 13/5631-.

KFF representerer ca 120 private skoler og høyskoler, av dem ca 30 videregående skoler, og vi takker for anledningen til å avgi uttalelse.

Departementet foreslår å gi rett til påbygging til generell studiekompetanse til ungdom og voksne som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring som en del av ungdomsretten. KFF støtter dette forslaget, som synes å være helt i tråd med intensjonene både i Reform 94 og Kunnskapsløftet. Vi mener det er en viktig og riktig vei å gå for å få flere til å gjennomføre videregående opplæring og få fullført et fagbrev og til i tillegg fortsatt å kunne få den sluttkompetanse som de ønsker for å utnytte sitt potensiale. Vi har imidlertid noen bemerkninger.

Departementet understreker at en elev som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring ved en privatskole vil ha rett til påbygging til generell studiekompetanse ved en offentlig skole på lik linje med andre elever. Det er viktig at dette blir sagt, selv om det burde være selvsagt. Det er minst like viktig å understreke det motsatte og like selvsagte, at elever som har fullført ved en offentlig skole vil ha rett til påbygging ved en privatskole. Vi ber om at disse presiseringene blir tydeliggjort i de forarbeidene som vil følge loven. Elever har en generell rett til å velge og til å bytte skole, noe annet vil være diskriminering. Det foreligger ingen grunn til særregler i dette tilfelle. Alle elever må ha rett til fullt påbyggingskurs i offentlig eller privat skole. Vi understreker at lover og forskrifter må utformes og forstås (inkludert økonomiforskriften til privatskoleloven) slik at privatskoler kan gi det nye påbyggingstilbudet under tilsvarende juridiske og økonomiske vilkår som offentlige skoler.

Det er en utfordring at elevrettigheter ofte blir slått fast i opplæringsloven (OPL) og ikke gjentatt i privatskoleloven (PSL). Dette har gjentatte ganger ført til diskriminering og tap av rettigheter for privatskoleelever. Slik lovverket er blitt tolket de siste årene, har privatskoleelever bare blitt tilkjent rettigheter som er eksplisitt nevnt i PSL. En av de mer kjente sakene, som til slutt førte til lovendring, hadde sitt utgangspunkt i en privatskoleelev som ikke fikk ta ut retten til inntil to år ekstra i vgs (OPL § 3-1 femte ledd). Dette ble til sist løst ved at det ble tatt inn i PSL at dette leddet i OPL skulle gjelde for elever i privatskoler også.

Slik situasjonen er nå, ser KFF seg nødt til å be om at det blir sagt eksplisitt i PSL § 3-3 i nytt ellefte ledd at retten til påbygging som nå innføres, må gjelde for elever i privatskoler. Paragrafen vil da

lyde: "Opplæringslova § 3-1 fjerde ledd om omval, § 3-1 femte ledd om opplæring i inntil to år ekstra og § 3-1 ellefte ledd om rett til eitt års påbygging gjeld tilsvarande ....".

Dersom rett til påbygging til studiekompetanse etter fagbrev/yrkeskompetanse defineres som en elevrettighet, er det en logisk konsekvens at denne er uavhengig av skolevalg. Ettersom videregående skoler reguleres gjennom to parallelle lover, må rettigheten skrives inn i begge lovene. At elever ikke kan ta ut alle sine rettigheter i privatskoler er ikke i samsvar med menneskerettighetstenkningen og heller ikke i tråd med denne regjeringens opplegg for forbedring av privatskoleloven. Vi mener lovpresiseringen er nødvendig for å oppnå likebehandling av elever i offentlige og private skoler.

Vi mener det er viktig og vi går også ut fra at retten til påbygging må gjelde enten eleven har fullført sin fag- og yrkesopplæring med to års lærlingetid eller med ett års skolegang slik noen opplæringsløp legger opp til. Det er likeledes viktig at "påbygging" tolkes slik at programområdet "vg3 studieforbereidende naturbruk" blir definert som påbygging på linje med "vg3 påbygging til generell studiekompetanse". For å sikre dette bør det presiseres i forarbeidene, eventuelt defineres i lovteksten.

KFF utfordrer departementet til å få inn i PSL en generell bestemmelse om at privatskoleelever har de samme rettigheter som elever i offentlig skole – enten i denne lovendringen dersom det er grunnlag for det i høringen, eller i forbindelse med kommende ny privatskolelov. Vi foreslår å legge til f.eks. følgende setning i PSL § 3-2: "Elevar i skolar som er godkjende etter denne lova har dei same rettane som elevar i skolar godkjende etter opplæringslova, så lenge ikkje noko anna er eksplisitt sagt." I tillegg til å sikre elevrettigheter vil dette være et viktig bidrag til forenkling og til å minske byråkratiet.

Oppsummering av KFFs forslag:

Retten til å ta påbygging til studiekompetanse må gjelde fullt ut i private skoler, den må gjelde også for de som tar vg3 yrkesfag i skole og den må inkludere studieforbereidende påbygningskurs i naturbruk. Så mener vi dette må sies eksplisitt i PSL § 3-3 i nytt ellefte ledd: "Opplæringslova § 3-1 fjerde ledd om omval, § 3-1 femte ledd om opplæring i inntil to år ekstra og § 3-1 ellefte ledd om rett til eitt års påbygging gjeld tilsvarande så langt dei passar for elevar i vidaregåande skolar som er godkjende etter denne lova."

Med vennlig hilsen
Kristne Friskolers Forbund

Torgeir Flateby
Generalsekretær

Signe Sandsmark
Seniorrådgiver